

ПСИХОЛОГІЯ МІСТА І МІСТЯН: ПРОСПЕКЦІЯ І РЕТРОСПЕКЦІЯ

**ЗБІРНИК ТЕЗ
ДОПОВІДЕЙ**

МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

2024

24-25 КВІТНЯ
М. ХАРКІВ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ у ВАРШАВІ
ПІВДЕННО-МОРАВСЬКИЙ ЦЕНТР МІЖНАРОДНОЇ МОБІЛЬНОСТІ
(м. Брно, Чеська республіка)
УНІВЕРСИТЕТ ШТАТУ ФЛОРІДА (США)
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЖИВИ»
ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР РОЗВИТКУ І ЗМІН «ЖИТИ ЛЕГКО»

ПСИХОЛОГІЯ МІСТА І МІСТЯН: ПРОСПЕКЦІЯ І РЕТРОСПЕКЦІЯ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

24-25 квітня 2024 року

Харків 2024

ЗМІСТ

Majchrowska-Kielak A. RODZINA W KRYZYSIE – INSTYTUCJE POMOCY W POLSCE.....	5
Romanova A. A., Fuentes V. E. AN AMERICAN EXPERIENCE OF MENTAL HEALTH SUPPORT IN EDUCATIONAL ENVIRONMENTS.....	13
Tverdokhliebova N. Ye., Yevtushenko N. S. WAYS TO ENSURING PSYCHOLOGICAL SAFETY OF PERSONALITY IN A BIG CITY.....	16
Богдан Ж. Б., Бачинська І. П. ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ МАКІАВЕЛЛІЗМУ СТУДЕНТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ.....	18
Богдан Ж. Б., Чабанна Є. С. ПСИХОЕМОЦІЙНІ СТАНИ МЕШКАНЦІВ ВЕЛИКОГО МІСТА ПІД ЧАС БОЙОВИХ ДІЙ.....	20
Бурейко Н. О. БІЛІНГВІЗМ ЯК СПОСІБ НЕЙРОПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ МІСТЯН У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ.....	23
Гула Л. В. СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ТА ЙОГО РОЛЬ У ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА.....	25
Гулак Л. С. СПЕЦИФІКА ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ «ЕТНІЧНА ІДЕНТИЧНІСТЬ» У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	27
Долгопол О. О. ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЕМОЦІЙНОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ.....	29
Живиця М. В. СУБ'ЄКТИВНА ЗНАЧУЩІСТЬ ЖИТТЯ В РЕАЛІЯХ УКРАЇНСЬКОГО СЬОГОДЕННЯ.....	31
Жиленко І. Р. ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ПІДЛІТКА У КОНТЕКСТІ МІСТА поч. ХХ ст. (на прикладі оповідання В. Короліва-Старого «Культура»).....	33
Кікінежді О. М., Василькевич Я. З. ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ ЖИТТЄВОГО ПРОСТОРУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО МІСТА.....	35
Костенко О. Д. ВПЛИВ МІСЬКОГО ЖИТТЯ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я.....	38
Криворучко Д. В. МІСТЯНИН, ЖИВИ! – РОБОТА ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ЖИВИ» З МІСТЯНАМИ.....	41
Нечітайло І. С. ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ м. ХАРКОВА ТА ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ: ДЕЯКІ УЗАГАЛЬНЕНІ ПОКАЗНИКИ...	42
Нікітіна О. П. РЕСУРСНІ АРТ-ТЕХНІКИ У ПСИХОЛОГІЧНОМУ СУПРОВІДІ ЖИТЕЛІВ ПРИФРОНТОВОГО МЕГАПОЛІСУ У ВОЄННІ ЧАСИ.....	45
Норенко І. Ю. РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОФЕСІЇ ПСИХОЛОГА.....	47

2. Жиленко І. Р. *Малі жанри в українській та російській еміграційній прозі міжвоєнного двадцятиліття: компаративний дискурс*: монографія. Суми: СВС Панасенко І. М., 2018. 428 с.

3. Королів-Старий В. К. *Нечиста сила*: казки. Київ: Веселка, 1990. 208 с.

ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ ЖИТТЄВОГОПРОСТОРУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО МІСТА

О. М. Кікінежді

*Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка*

Я. З. Василькевич

Університет Григорія Сковороди в Переяславі

В умовах сучасних викликів євроінтеграції та глобалізації соціально затребуваною проблемою гуманітарної науки постає дослідження стану антропологічної проблеми «людина – природа – суспільство», механізмів взаємодії чинників оточуючого середовища та людської діяльності загалом, особливостей взаємовпливу геосистеми і психосистеми людини, що дозволяє провести всебічний глибокий аналіз важливих аспектів організації життєвого простору як багатовимірною феномену мегаполісу. У контексті людиноцентристської парадигми (В. Кремень) світоглядно-виховна функція психологічної науки здійснює позитивний вплив на суспільну свідомість та соціальну поведінку, що сприяє формуванню національної ідентичності, екосвідомості та активізації громадянської позиції нової генерації українців [5; 6].

У контексті взаємодії глобального та локального соціокультурний простір Р. Кісь розглядає як *глокалізацію* та наголошує: «Без повсякчасної живої інтерпретації та реінтерпретації не буває спадкоємності культурних традицій, розривається дійсна континуальність культури, деградують і розпадаються співвідповідні дискурси, знецінюються та вивітрюються соціокультурні смисли...» [4, с. 7–8]. На думку В. Роменця, вчинок, «живий осередок», спосіб особистісного існування в світі слід розглядати як всезагальний філософський принцип, який допомагає тлумачити природу людини і світу в їхніх пізнавальному та практичному відношенні [7, с. 12]. Найбільш визначальним, як зауважує Ю. Швалб, є середовищний екопсихологічний підхід, спрямований на розроблення моделей включення індивіда, груп і суспільства в різноманітні системотвірні середовища: природне, антропогенне, виробниче,

підприємницьке, соціальне, освітнє, культурне, інформаційне [2, с. 7–9].

Створення етнопсихокультурного ландшафту в межах сучасного міста в епоху диджиталізації можливе на основі інвайронментальної психології («життєвий простір» (К. Левін), бігевіоризм (Д. Ватсон, Б. Скіннер, Е. Торндайк), соціологічна теорія ризику (Н. Луман), вплив середовища на емоції, думки та поведінку людини (Г. Сельє) та впровадження ІКТ-технологій, ГІС-технологій, зокрема інноваційного методу дизайн-мислення, що пов'язано передусім з принципово новими вимогами до якості підготовки конкурентоспроможних фахівців. У зарубіжній психології дизайн-мислення (Design Thinking) розглядають як інструмент для розв'язання проблемних ситуацій, продукування креативних ідей тощо [1]. Використання дизайн-мислення як особливого методу створення інноваційних продуктів і послуг, коли у фокусі перебуває людина, її потреби та інтереси, дозволяє надати якісні послуги туристам, споживачам, користувачам, сприяє розвитку Soft skills у сфері туризму, організації життєвого простору в умовах урбанізації, що й зумовило мету дослідження.

Розроблена нами стратегія дизайн-мислення як творчого інструмента уможливорює його універсальне застосування в різних видах діяльності та процесах, зокрема включає визначення проблем користувачів, окреслення їхніх потреб та емоцій, складання *Карти емпатії*, проведення опитування на тему «Стратегія орієнтирів: знайомий-незнайомий Тернопіль». *Фокусування на проблемі* дозволило створити карту клієнтського шляху як унікального сценарію оптимальної взаємодії, передбачити пріоритети вирішення проблем, уникнути невизначеності та зосередитися на конкретних цілях і завданнях соціальної адаптації молоді до урбанізованого середовища. На третьому етапі – *генерації ідей* – була проведена техніка «брейнштормінгу» задля знаходження різних ідей для вирішення проблеми. *Прототипування* (розробка-пошук) допомагає прогнозувати майбутні події та дозволяє команді перевірити успішність їхньої ідеї та її реалізації. На етапі *тестування* відбувається перевірка прототипу на користувачах з метою оцінки ефективності дизайн-методу [3].

Практичним конструктором дослідження стало створення креативних геоінформаційних карт «Тернопіль на хвилях часу» та «Тернопіль в екоформаті» як нових нетрадиційних підходів залучення користувачів до розробки туристичного продукту та популяризації позитивного іміджу міста Тернополя як молодіжної столиці європейського рівня та одного з найкомфортніших безпечних міст України, що сприяє розширенню культуротворчого екоментального простору в урбанізованому середовищі та покращенню привабливості громади щодо реалізації молодіжних соціальних ініціатив.

Література

1. Барнет Б., Еванз Д. *Дизайн-мислення. Спроектуй своє життя*. Пер. з англ. В. Глінка. Київ: Наш формат, 2018. 224 с.
2. *Еколого-психологічні чинники якості життя в умовах розвитку сучасного суспільства*: колективна монографія. За наук. ред. Ю. М. Швалба. Кіровоград: «Імекс-ЛТД», 2013. 208 с.
3. Кікінежді О., Сампара О., Василькевич Я. Інструменти дизайн-мислення у формуванні адаптації молоді до урбанізованого середовища. *Соціально-психологічний супровід у мегаполісі*: колективна монографія. За заг. наук. ред. Резван О. О. Харків : Видавництво Іванченко І. С., 2024. С. 59–82.
4. Кісь Р. *Глобальне – національне – локальне (соціальна антропологія культурного простору)*. Львів: Літопис, 2005. 300 с.
5. Кремень В. Г. *Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору*. Київ: Педагогічна думка, 2009. 520 с.
6. *Культуротвірна функція психологічної науки*: монографія. За ред. Г. О. Балла. Київ–Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 264 с.
7. Роменець В. А. Вчинок і постання канонічної психології. *Людина. Суб'єкт. Вчинок: Філософсько-психологічні студії*. За заг. ред. В. О. Татенка. Київ: Либідь, 2006. С. 11–37.

ВПЛИВ МІСЬКОГО ЖИТТЯ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я

О. Д. Костенко

Вище професійне училище №25 м. Хмельницького

Людина і природа – компоненти єдиної системи. Природа завжди регламентувала умови життя людей, а ми зі свого боку зробили все, щоб на це вплинути.

Наслідком глобальних змін, крім усього іншого, стало екологічне неблагополуччя. Нині людство впритул зіткнулося з непередбачуваними змінами клімату, зникненням видів, виснаженням природних ресурсів через перенаселення планети й деградацію цілих екосистем слідом за масовим переміщенням населення в міста, що постійно розростаються.

На цьому етапі розвитку людства конфлікт людини з природою актуальний як ніколи і ставить перед нами питання про виживання в середовищі, яке ми ж і створили. І йдеться не тільки про фізичне виживання, а і про психічне – адже психічне здоров'я людини неможливо розглядати поза зв'язком зі світом навколо неї [9].